

ШЫН

1925 чылда
түзүлгөттөгөн
1963 ч.
ДЕКАБРЬ
14
ВТОРНИК
№ 294 (6312).
Өртөө 2 көп.

ХУСУСА БЕТИНДЕ

Чадананың хамур даш разрезиниң ашыл-
ишчилери Партияның XXIII съездине ут-
куштур бугу улусчу социалисттик чарышка
киришпешкен, чеди чылдың шийитпирлиг чылыныч
планын хуусаа бетинде—декабрь 8-те бүрүн кү-
сеткенин СЭКП Тыва обкомунга болгаш Тыва
АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинге чарыгалды
нар. Хамур тывынының чылда планы 112 муң

тонна турган болза, олар ону 112 муң 300 то-
нна кылдыр, хамурлук черин назар ашылдыр план
эзугаар 137 муң тонна турда, херек кырында
150 муң тонна кылдыр аштыр күүсөдип, улук че-
дикшиктин болганнар. Оң-биле кады бир
рубльдиң баранын продукциязынга чарыгалды
11 айларда 0.67 көпөккө чигеткенер.

Малчыннар-съездиге

Өвүр районунң малчыннары 226
кезек черде кыштал турар. Оларда
1500 тонна сискин сөөртүп чедирген
болгаш малчыннар чурттаар 153 ба-
жыныч септеп, 7 кызыл билинүү, 8
чунар бажыныч туткан. Бо чылын
районунң түдүкчулары хойнук 40,
чаш хураанын 47, икектиң 14 ка-
жааларын түдүп чокоскан.

Районунң бугу малчыннарының 75
чуузу бажыкчылар чурттап турар.

Чадананың хамур даш разрезиниң ашыл-
ишчилери Партияның XXIII съездине ут-
куштур бугу улусчу социалисттик чарышка
киришпешкен, чеди чылдың шийитпирлиг чылыныч
планын хуусаа бетинде—декабрь 8-те бүрүн кү-
сеткенин СЭКП Тыва обкомунга болгаш Тыва
АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинге чарыгалды
нар. Хамур тывынының чылда планы 112 муң

«Элеге» советтук малчыннары
кышталашкынын организастыг
эзелген. № 1 хойжу бригаданың
бригадир эки Санааның бистик коррес-
пондентис-биле беседазында чуга-
лааны болза:

— Бо чылын бис малдың чалла-
лаашкынын чорутушкан, мал ка-
жааларын септээр ашылдыр дораан
эзелген бис. Хойжулар Донгак Сана-
ның оолу, Донгак Наргат, Ховалыг
Маадыр-оол — олар чурттаар бажы-
нар, эки шымарлыг септеп, чытыч
чугалап алган. Ам бистик малчын
малчынык кыш коргучу эвес.
Кышталарының чачында метчик са-
нык селесту салган, эки шымарлыг
малчынык септеп болгаш концентрат
тар бар.

Эки Санааның удурттур турар бри-
гаданың 1300 төрүүр хой бар. Оң
малчыннар партияның ам болур
XXIII съездине алдыр болгаш
социалисттик чарышты калыптат-
кыш, малдың чаш төлүн бүрүн-би-
ле камгалап алганын хуулазын.

Төргүннүң саанчылары

Чоон-Хемчик районда СЭКП XXII съездин аттыг колхозта анык ком-
мунист эки Монгуш Ады-адыл уурткан № 1 сүт-баран ферманың
коллектив анык коммунист кыш-ажылдык бригаданы деп бекит аты чеди
алдыр дашык коммунист, чаш эзелген бээр колхозта үш сүт-баран фер-
манын аразында калбарган коммунист чарышты бирги черин болгаш
шиялчир түкчүлүгүн бажынык-биле тууду келген. Оң коллектив 1965 чыл-
дың планын даалгалаарын болгаш социалисттик хуулазын 11 айларын
дүрүзүндө аштыр күүсөткен.

Кызылхай кыш-ажылдык-биле бекит көргүзүлгө чеди алган саан-
чыларының саны фермада хой. Оларга 11 айлар дүрүзүндө бир икектен
1200-тен 1600 ажыг килограмм сүтү саап алган саанчылар Монгуш
Ады-адыл, Ооржак Сепен, Сат Чылбак, Мария Саныч-Бадмыр болгаш өс-
көс-лаа хамаржыр.

Ферма кышка эки бекеткеген. Кажалар бүрүн-биле септеттинген.
бүс-биле савак чыгарып, сүт чылдыр черлерин кылган. Олар иш, хам-
ур дүрүзүндө болгаш ферманың болууда мал чемини курааларын бар.
831 тонна кукуруза сүлүзү мында салдыган.

Саанчылары ферма чанынга бажынык-биле хандыры болгаш мыда
туттуган чаш бажынык-биле радиону, электрин кириери негеттинип турар.
Ферманың коллектив чугула кыш-ажылдык мураакчылары болуру-биле
кыш-ажылдыктың, хой-инининин ашылдыгына база икектелип кирип
туралар. Мында кижи бүрүзү уран чүл бөлүгүндө кирип турары оң
тодаргай кичээ болур. Чаш чылга улук концерти олар ам бекеткеп эге-
лээннер.

П. ПИРЛЕЙ.

Комсомолчу сакманчиктер

Малчыннарга харым-
салгалдыг чорутушкан.
Өвүр районунң «Тор-
гун» болгаш «Комму-
низм» орук колхозтар-
ның комсомол китетте-
ри малдың чаш төлүн
эзелген.

Комсомолчу

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди
Советинин болгаш Министрлер Чөвүлелинги органы

1966 чылдың планы болгаш БЮДЖЕДИ

Бистик социалисттик Төрөөн чурту-
вустун күтүзүн улам ырай бажы-
лаарыңче улаандырган СЭКП Тыва-
ның декабрь Пленумунун болгаш СЭР-
ниң Дээди Советинин чедиин сессия-
зын шийитпирлиг бугу совет ки-
жилер септил ханымын-биле
чүдүлүгүнү хуулап алган.

Бистик күрүениң иштиги бол-
гаш даштык политиказын эң чу-
гула аштырылганын талазы-биле
СЭР-ниң Дээди Советинин хуулап
алган хойбуларын болгаш доктаал-
дарын «Правдага» парлаан. Күрүе
өргө-чаргылазын дашы органын
хуулап алган шийитпирлиг бугу со-
вет улустун тура-сортун болгаш ху-
аа-чүтүзүн илерейлген турар. Тай-
бык күш-ажылды кылып турар совет
кижилер экономика болгаш кул-
тураны бугу талазы-биле хажыр
деш, коммунисттик материал-тех-
никти баазаын дүргө тургузар
деш күжүнишкенин харамна-
мас.

СЭР-ниң Дээди Советинин чоокта
чаш доозалгын сессияны чеди чыл-
дың сөөлү чылыныч баштайгы түн-
нелдерин чыдырган болгаш чаш беш
чылдың бирги чылы — 1966 чылдың
программаны тодарай айткан.

1965 чылдың планын басылап тур-
ар үеде нийтилеп бугурулушун
эзелгенин теминиң бекитер бол-
гаш совет улустун чаагай байдалын
улам экижидерине улаанган чам-
дык чугула хемчеглерин чорутуу-
га немелде кураалдарын тывары
өргөкчө чугула деп көргөни билдир-
гир болгай. Чылын баштайгы түн-
нелери планга көргүзгөн кол-код
даалгалар чуртта нийтиле-биле-ла,
бугу ашылдык республикаларда
чаа чедишкенин күсөткенин турары-
нын дугайын херечилеп турар.

Ажыкчыларын, икжерлерин,
албан-хажыкчыларын сорук кирген
күш-ажылдың ачынында бо чылын
бистик үлүштүрүсүз бугурунгар
базыны кылган. Нийти продукция
талазы-биле херек арында планан
турганына болаар оң өздүк
8,5 хуу хой болган. Колхозтарын
болгаш советтарын ашыл-ишчилер
агаар-бойлустун таарыкка чок
байдалын шымыкка-биле ашыл
өргөкчө. Оң түннелдине көдө ажыл-
агыйын нийти продукцияны эң
жүгүттү болган. 1964-чылдан күш
болза-ла, өске кайы-ла чылын
дендине ашыл турар.

СЭР-ниң Дээди Советинин басы-
лазын 1966 чылдың планы болгаш
бюджет ашыл-агый болгаш култу-
ра тургузушкунуңа калбак пер-
спективаларын ашылды турар. Сес-
сия болурунун мурунда планын
төлөмдөгөн СЭКП Тыва Президи-
умунга база СЭР-ниң Министрлер
Чөвүлелинге, а оң соода партия
Төп Комитетинин декабрь Плену-
нга бугу таламы чугалазып көргөн.
Планын чогаалып база ылазылап
турган үеде социалисттик ашыл-агый-
нын чорутар аргаларын дугайында
СЭКП Тыва сентябрь болгаш март
Пленумнарының ашылдып кылганы
эң чугула принципалдыг, чаш чүдү-
лгөни барымдаалап көргөн. Ычан-
гаш бистик улус ашыл-агыйнын
планын турттуп бугурулуктү күштерин
хажырларын, улустун чаагай ашыл-
дыларын болгаш културалык улам
ырай бекитерин, совет күрүенин
камгалаар күтүзүн күштериниң
ниң талазы-биле өргөкчө үндөмдө-
тинген программа болуп турар.

Улетпирүн нийти продукцияны
6,7 хуула эер ужурулук. Оң-биле
жады бугурулушун чепсек-херексе-
ли бугуруп үндүрери 6, 9 хуула, а
херектел чүдүлери 6 хуула көвүдээр.
Улетпир бугурулушунун ашылдыгы
темени бо чылын алдыган көдө
ажыл-агый чад-элини кураалдары-
нык, а ол ышкап күш-ажылды
шак-үзүниң фондун алган эзе-
жеткенин күсөдип-биле толар-
тыган.

Келер чыл — улетпирүн эргелеп
башкаарынын чаш хевиринче шил-
чилген чыл болур. Улетпир бугу-
дүрүлгөни планнаарынын чаш арга-

методтарын болгаш экономикти
идиг берикшигенин негеттериниң
талазы-биле улук бугурунгар базы-
ны кылдыр апар, СЭКП Тыва-
ның сентябрь Пленумунун шийитпирлиг прак-
тика талазы-биле амыралга бот-
пандыры икжерлерин ашылды-
чыларынга бугурулушун ашылды-
ла кураалдарын шың ашылдыр арга-
ны бээр. Ол бола улетпир продук-
цияны бугуруп үндүрери планын-
да ашылдыгында алган ажыр
күсөдип болур деп чүвени көргү-
зүп турар.

Улетпирүн хажырларын тур-
кайлаан капитал салымын-биле бир-
ги ээлчеге ашылдып турар бугу-
дүрүлгөни техника талазы-биле эде-
рип чепселдеринче база ашылды-
ла кирер объектилерин тургузуу
доозарынче улаандырып турар. Оң-
биле калы электростанцияны,
машина тургузуу база металл ашыл-
дып кылынычын, химия улетпирүн-
нун, прибор тургузуу болгаш улет-
пирүн өске-ла ашылдылар дүргө
хажырларын көрүп турар, олар бола
улус ашыл-агыйыга техниктиг деп-
шигенин хандырып.

Одала улетпирүнче, кара метал-
лургия болгаш турат материал-
дарын улетпирүнче улук кичээни
салдыган. Ыччалжак металл
болгаш хоораларын, чамдык нефть
продуктуларын, а ол ышкап чурттуг
Европа талазында районнарынга хам-
ур дашты бугуруп үндүрери
хемчеглери-биле баазазын чамдык
бөргөлдүрүп болур. Ол бола
ол чүдүлери бугурунгар бугу тала-
зы-биле көвүдөдүрүн база камгала-
лы чарыктарын орутарын тывары
хуулазын турар.

1966 чылда чыны болгаш ашыл-
агыйн хажырларын хей ашыл-
агыйн улаандырып турар. Нас-
тазын, хептерин, икжерин бол-
гаш трикотаж кылыгынын азын
хей хемчеглери кылдыр бугуруп үн-
дүр. Соодачуларын, деп чүтү ма-
шиналарын, теледидарларын, радио-
приемниктерин болгаш културалык
амыралды өске-ла баарынын
бугурунгар улам-на көвүдөдүрүн
панылаан. Болза ашыл-агый чы-
дынде билдиргир бергелер турга-
ла эң чугула ашыл-агый баарынын
бугурунгар көвүдөдүрүн, асорти-
ментини калыптартыныч болгаш ош-
шымарын бекитерин, талазы-биле
хемчеглерин бистик чарык ашылган.

1966 чылда планын болгаш бю-
джетин бир кол сорулга болза кө-
дө ашыл-агыйнын, көдүрүлүшкүн-
нун хандыры болур. Чурттуг сав-
ху болгаш материалдыг кураалдары-
нын ашылдыгынын элөөн хей кел-
ил мал болгаш, чер ажылын хаж-
ырларын кирер. Болза ашыл-агый-
га төдүтүлгөн капитал салымы-
ны 16, 6 хуула эер. Колхозтарга
болгаш советтарга тракторларын,
комбайнларын, чүк машиналарын,
минералдык чемичилдерин бээр
элөөн көвүдээр. Болза ашыл-
агыйнын нийти продукцияны келер
чылы 8—10 хуула көвүдээр.

Планда болгаш бюджетте улустун
амыралдынын деннин улам ырай
бекитерин талазы-биле улук-улук
хемчеглерин көрүп турар. Бир кичи-
ге онааштыр саналга боттут орун-
даны 6,5 хуула көвүдөдүрүн план-
дан болган ашыл-агыйнын
дан колхозчуларын орундазы ба-
ры-ла 12 хуула эер. Урмектен
саар бааран саарыктазы калбар.
Совет кижилерин амырал бол-
гаш ашылдыгынын чуртталга туу-
нук хемчеглерин болгаш теминиң
ниң талазы-биле ашылдыгын хем-
чеглер улук ужурулук болур. Ба-
ры-ла нийти шөлү 90 миллион ха-
ре дөрбөчтин метр чуртталга бажы-
нарын ашылдыла киндерин планнап
турар. Ол бола бо чылыгында бо-
лаарга 4,5 хуу хой болур ол. Мур-
нунда чылдарын кайызында-ла ол
хире хей чуртталга бажынычын ту-
тунмай турган.

Келер чылдың планын болгаш
бюджетин чугалазып турар үеде
күш-ажылды бугурулуктун база

нийтилеп бугурулушун ашылды
хемчеглерин, улус ашыл-
агыйынга артемин болгаш техника-
нык ам чаш чедишкенин кал-
ба-биле негеттеринин, бугурулу-
шун кол фондусуларын, саарыктазы
акша-хөргөни болгаш капитал са-
лымынын ашылдыларын экижиде-
ринин, чаш күчүлери дүргө ашыл-
дыла киндерин болгаш шимгээлип
алыныч ашылдыларын өва
кичээни салдыган. Материалды
болгаш акша-хөргөң кураалдарын
камгалаар чарыктарын даш
карылгалыг чорутуу эзелгелерин,
күрүенин сагыла-чуртун шыңгы
кагыруу даш дөмөдөдү күштел-
дерин өргөкчө чугулазын ам кам-
галазын-ла ашылды тургузуу
келген дээрин СЭР-ниң Дээди Со-
ветинин сессиясына ош чугула
дөмөдөдү.

1966 чылдың планы болгаш бю-
джетин ашылдыган. Улус ашыл-
агыйнын бугу ашылдыларын ашыл-
дыларын чорутуу ашылдыларын
агаар-бойлустун толарай
программаны бердиген. Ам кол со-
рулга чүтүлзе, эзелгелерин рес-
публика бугуруп, министрство, ал-
бан чер, бугурулук бугуруп, колхоз
болгаш совет, тулук бугуруп нийти
негеттерин барымдаалап. 1965
чылдың планын чедишкенин доозары-
нга база чеди чылдың баштайгы
хүндөрүн-биле бекит бугурулук-
туг ашылдыларын бугу таламы
бекитерин чорутуу ашылдыларын
даргай, органиас техниктиг хемчег-
лерин ашылдып кылыры болур.

Партия, профсоюз болгаш ком-
сомол организастарын 1966 чыл-
дын планын болгаш бюджетинин
жур-улазын ашылды чонгаар зал-
ба-биле тайылдырлаар, ашылдыган
сорулгаларын үндүрүлгө болгаш
ажыр түсүлгөчү, массаны мобили-
зааар хуулазын СЭКП-ниң ам
болур XXIII съездине бекеткеген
чуртталга калбарып турар. Партияны
сезгилеген ашылдылар бугурунгар
улустун чарык, күш-ажылдын
күдүрүлүшүн калбарып турар. Оң
күчүлүгүндө тургузушкунун баштаары,
коммунист тургузушкунун эң
чугула сорулгаларын шийитпирлиг
күсөдүрүнче миллион-миллион мас-
салаарын чогадычы иккерин ула-
ндырып — бугу партия организа-
цияларынын эң чугула хуулазын
болур.

(«ПРАВДАНЫ» МҮРҮНҮ
ЧҮҮЛҮ).

ССРЭ-ниң партия-чазак төлөөлөрүнүн МАР-га баарынын дугайында

Моолдун Араттың Революстур партиязынң Төп Комитетинин
болгаш Моол Арат Республиканын чазакын чалааным эзугаар Со-
вет Эвилелинң Коммунист партиязынң Төп Комитетинин Бир-
ги секретары Л. И. Брежнев баштаар Совет Социалисттик Респу-
бликаларынң Эвилелинң партия-чазак төлөөлери найыралдык аяч-
чорун кылып, 1966 чылдың январда Моол Арат Республинга
бээр.

Мордва АССР-ге—Левин орден

Улус ашыл-агыйын хажырларын чеди алган чедишкенин даш.
ССРЭ-ниң Дээди Советинин Президиуму Мордва Автономнуг Совет Соци-
алисттик Республиканы Левин орден-биле шаңнаан.

(СЭТА).

А. А. Громыко Чехословакияда

ПРАГА. (СЭТА). ССРЭ-ниң Даштык
харектер министри А. А. Громыко
ЧССР-ниң Даштык харектер минис-

талгалыг шимчээшкенин Вьетнам
улустун революстур партиязы көсү-
рулду ойнап эгелзэн. Оон-биле кады
1960 чылдың декабрыда тургуз-
гун Национал хосталгалын армияны
чурту хостары дашы демиселде
улам күштелдирген. Чурттуг 41 про-
винцияларын 37-лениң оларын
удуртук болгаш организастык төп-
тер ашылды эгелзэн. Ычанга
1963 чылдың ноябрында эгелзэн
чурттуг дөмөдөдү беш чарыгынын
дөрт кезин вьетнам патриоттар хол-
га алган. 1965 чылдың октябрыда
болгаш ноябрыда болган түдүкчүлү-
нарга 120 батальоннарын чыла шап-
кан. 120 батальоннарын, 300 америк
самолеттерин ургезэн. Орта 9 муң
америк солдаттар база туттурган.

Дөмөдөдү депрессияны кичи тө-
релгелерин вьетнам улустун чөптүг
демиселин деткип турар. Вьетнам
улус тиклээр.

Республика типографиязынын кол-
лективин ашылдыларынга сөс
берген.

— Америк агрессторларга ший-
тирлиг уурлаанышынын илередир

Америк империалисттерниң Вьетнамда агрессиязынга улустар шийтирлиг удурланып, килеңнеп турар

Вьетнам улустун чөптүг херээ тиилээр

— Америк империалисттерин бол-
гаш Вьетнам чалка чазактын шериг-
тери тайбыл вьетнам хоорай суур-
ларын өртөдүр бомбалап, кыргын-
нарын, херээжтерин, бичин уруг-
тарын кам-хайра чорутуу-биле ады-
боолал туралар. Америк импери-
алисттерин бо дерин үндөдүлгө
бугу совет кижилеринин килеңни хай-
ылдылар—деп, СЭКП-ниң Кызыл
хооркомунун бирги секретары Петр
Тимофеевич Киселев республика ти-
пографиязын кичи киришкенин
дүң болган митингизинге чуга-
зын эгелзэн. — Агрессторлар че-
жеда шериг күжүн өмөөнөп турза,
Вьетнам улустун чөптүг херээ тил-
лээр!

1963 чылда Мурнуу Вьетнам чаз-
ка чазактын бажыга эне кичижик
эвес дерин чоруу-биле америк да-
йыргарактарга таарышкан Нго Динь
Льен дээр диктатор олурунган. Оон-
биле кады чурттуг бо кезин
америк шериг диктатору база чам-
гыр эгелзэн. Олар шериг күжүн бол-
гаш техниказын кам катан улга-
тырып турза-ла, бужар иштырыш-
кыга улай-улай таварлажып келген.
1961 чылдан эгелзэн национал-хо-

дөш бөгүп мында чылдып келген
бис — деп, ашылды Калмакова чу-
гуазын эгелзэн. — Анда харым кыл-
дыр улус эки ашылдыларың селерин
кыйгырып тур мен.

Никонова:
— Бистер, комсомолчулар болгаш
аныктар, вьетнам патриоттарын
маадырлыг чорутуу магадап, олар
америк агрессторларын чуртундан
үлүз савырлар дээринге бугу-
рээр бис. Америк агрессторлар бужар
чүдөк аштырышкына таварлажыр.

Ажылдык Люба Чадамба:
— Маадырлыг вьетнам улус боду-
нун чуртуун хамарышкы чорутуу
болгаш хосталгалын чеди алыр ас-
кектингүн хуи келер.

Вьетнам улустун чөптүг херээ
тиклээр.

Совет кижилер вьетнам өкүлтерге
бугу тала-биле дуалажыр деп кол-
лективти хуулап алган резолюция-
зында айткан.

Д. АНАИ-ООЛ.

Бистик корр.

Дээди Советтик сессиязынын дугайында даштында

ПРАГА. (СЭТА). «Делегей
айтырларын шийитпирлеринге
Совет Эвилелин чаш ини-
иатназы», «Делегейниң пар-
ламенттеринге кыйгырыг:
Вьетнамда америк агрессияны
соскадыр!», «Совет Эвилели
ГФР-ниң адакырактарын
болгаш милитаристтерин база
катан баш удуз сагыдырып
турар»—деп чехословак парламента
ССРЭ-ниң Дээди Советинин
сессиязын ашылды дугайында
делегеттер диниң ашылды-
ларын парлап үндүргөн. Со-
вет Эвилелин ССРЭ-ниң даштык ха-
ректер министри А. А. Громыко
диниң ашылдыларын парлап
айтырдылар. Вьетнамда
АКШ-тын агрессияны-биле хол-
баштыр чамгыс уу-биле хуулап
алган Медегелдин дугайын
диниң ашылдылар.

Маадырлыг демиселе бугу
таламы дуалажыны алаа
моон сонгаар-да көргүзүр
дээрин Совет Эвилелин вьет-
нам улуска база катан бугу-
реткен деп, «Правда» солун би-
жээн.

БУДАПЕШТ. (СЭТА).
ССРЭ-ниң Дээди Советинин
сессиязын ашылды түн-
нелдерин ашылды хой-инининин
хичээлдеринин төүдө турар.
«Наспада» болгаш эске-
да төп солуннар сессияны
түңкөл хуулазын дугайында.
Министрлер Чөвүлелиннин со-
ставында өскерилер дугайында.
ССРЭ-ниң Дээди Со-
ветинин Президиумунун Дар-
ганы Н. В. Подгорный
сонгаан дугайында тодаргай
дыналыктарын парлап үндүр-
гөн. «Делегей байдалын чы-
гилген Вьетнамда америк
агрессияны уржу болур»
деп ага-биле «Наспада»
солун ССРЭ-ниң даштык ха-
ректер министри А. А. Громы-
ко даштык политикти
айтырдыр талазы-биле дини-
нарын тайылдырлап турар.
Вьетнамда АКШ-тын агрес-
сияны холбаштыр ССРЭ-
ниң Дээди Советинин Меде-
гелин бугу солуннар парлап
үндүргөн.

ВАРШАВА. (СЭТА). Поль-
ша солуннар ССРЭ-ниң Дээди
Советинин сессиязын ашыл-
ды түнелдерин калба-биле
— чыдып турар. «Жиче
Варшава солун ССРЭ-ниң
даштык харектер министри
А. А. Громыконун диниң ашыл-
ды холбаштыр бугурун кор-
респонденттерин тайылдырла-
рын парлап үндүргөн. Тайыл-
дырларда демделген турары
болза, даштык журналдар
ол диниң ашылды калба-биле
чугалажып, бо диниң ашылды
шиитпирлиг болгаш Барын
Германияны адакыраак не-
геттеринин хамарышкы со-
вет чазактын тургузушкуну
быжын демделген турар. Со-
лунун бодолу-биле алмрга
А. А. Громыконун диниң ашыл-
ды таланын дашы хей
ажылдыктарын боданып кө-
рүңе албаар апар.

ВАРШАВА. (СЭТА). Поль-
ша солуннар ССРЭ-ниң Дээди
Советинин сессиязын ашыл-
ды түнелдерин калба-биле
— чыдып турар. «Жиче
Варшава солун ССРЭ-ниң
даштык харектер министри
А. А. Громыконун диниң ашыл-
ды холбаштыр бугурун кор-
респонденттерин тай

даним нормалары каантты боотур-
гун айтканын туралга база тундур-
лашкан. Бо талам-биле чангыс че-
хууса, норма турбас, чед-чар-
гаайлыгына практиктик турдуг-дана
өөринип тургал, агрономнар боттун
ном шунтигизээр. Мычынган агро-
ном бундугу тогаалыкты ба-би-
ажилалар журут.

Бок уншутер-биле демиселе гер-
бицидтерин каанттыр, бо ажил-
чангыс ажил-агыга энес, элжи чы-
ажит-агыга, чаргы-лаа рай-
демчелтиге тургулар аажыкты чы-
саналар база ууген.

Кызыл-тастым «Алыбаум-73»
«Сарпура» болган оон-лаа энес чы-
гуур аажыкты таламга каргусу-
сорттарын, од улканы энес кула-
ро таланын талын сартканын

соңгар төмөлдөргө уктуруу деп харагдла шийнхирлээн. Мал төмө култураларыны тарылавынч кичигейки улгатырар.

Көзө ажил-агий култураларыны аи соритарын шийил алдыр дуктугт бидеринге нн чугула айтыртыг. Мицалда-аа тарылагда кетеклиин өлөс айтыргыларынч кичиозөгй салбас болза, аи тувяна чидит алдымна. Ал үедө республикада үреин аргылашкыны, техникисепетелне тыла ожуи чоруп туралылагы ажил-агылдарын хой кизин шөдөргө өлөс сөөртүлгөин биригизгелөөн. Агроном буруу бүтү ажилдарын ан доран холалыр болгаш СЭВН-ийн ХХНН сөдизинге тарылагда бидетке талар

биле чемпинкининг ужуражыт из
тодаргай хемчеглерни алырын х
ралга чугаалашкан.

ХЕРБИС ДААНГА ЭСТАФЕТА

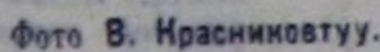
Уруглар командаларының 3 километрге эстафетасын баз. Мшкыланчн командалык тнлзз. Аныкч хаакчылары Беделаре 17 нута 47 секунда, а оой эжн Пахав а оон чүгел 1 минута 17-ле секондадан, дөрт километрге маңырынга дззле үнө көргүскөннөр.

Бо спортчу байырлалдың эстафетасын аяктаганда, кыргыз спортчуларынын командалары эззззз арта, болган.

[illegible]

биле делегетей чемпиону деп ат дээш

тазын база-ла ол школаның өбөлгөчилери Хорлугов, Черепанов, Мовинов, Булатов олар 37 минута 15 кундада эрткеш, тиизэннер.

Чиймэлээрге, чиймидыг эдсегче: Новосибирск, 90. Олимпнада. Бирги турунч тийлекчилери обдаснар тогтергиче чиймалга, ийгиг турунч эрттердери. Ийгиг турунч 1966 чийлди марта эртер. Ук турунч эрттери-биле ССРЗ-нц эртерден академияның Сибирь салбыры айгы-агыг хоррааларге эртемдаскери чорулар.

Ийгиг турунч киржирдэр, берген бодагалары догөргөн бодаары албан эвес. Чангыс-ла бодагалыг тыгынчир, онзагый арга-биле бол маан каан болур. Биске кол-ла чүве — урулгарын угаан-бодал сайдыралы. Школачы бурузу чангыс эртемге, кол болза элзэн каш эртерден талазы-биле маргылаага киржип болур.

Бирги турунч тийлекчилери мактал бижиктер-биле шаңдалар, кым өң чин билгилери көргүзөр болдур, оларга тускай шаңчалдар белеттиктерин. Школаны доолуп турарлар дээди өөредилге черлерине кирер рекомендация ап болур (кирериниң экзаменеринден хоста-ва), 8—9 классчылар Новосибирскиниң академия хоррааның чыч буру организастал турары өөредилге-кадыкшыдылга дагериче баа, пүтүсканы адырлар. Олар уауг эртемдаскери лекцияларын дымнал, академия институттарынң ажылы-биле танышчышкан, дыштанымдар, 1966 чылда болур үшкү турга 800 кичи киржир. Лагерге уш недела болган соонда, маргылааның түндүл кезээ эгелээр. Маңаа эң жарын бодагалар кирер. Тийлекчи болганнар Новосибирск университетининң чанымда физика-математиканың база химияны тускай школа-интернадыга өөренер эргени адырлар. Бо школа-интернатка чүгөл олимпнадыга тийлекчилери өөренип кирер эртелиг.

Олимпнадада база бир чаа чуул командалар айлы-биле маргылаалар болдур. Ийгиг турунч түпелини өзүлгөр командалары обдасларга тургузар. Команда бурузунге-де дөрт-дөрт математик, физик, химик кирер. Математиктер Ленинградче чоруур, физиктер—Москваже, химиктер — Казаньже баар.

(ПЧА).

ДОПЧУЗУ-БИЛЕ

Агаар Бойдус

Бүгүн республикага булуттаг дап каап турар хүн болур. Хууш коштактаан ай тавынга чөлөр. Агааның температурзы сонгу районнага 4—9, а өскө чөдөргө 12—14 градус соор. Бөмбөлгө булуттаг

Б. ХОВАЛЫГ.

Редактор К. К. КУДАЖИ.

1974-1975

1-10-11

АБРЬ 14-ТЕ

Шинткел тевиҥ

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

ГАЗИЯЗЫН

рубль ойнаар ойнаашкыннын та-
кир.
5.000, 2.500, 1.000, 500, 100 болгон
нап ал болур.
Аларын өртөз — 20 база 10 рубль:
инуг Күрүнөян 3 хуулуг чээшкня-
яларын 1965 чылдын декабрь 31-ге
кассаларындан садып алырын

КАССАЛАРЫНЫН ЭРГЕЛЕЛИ.

Тыга АССР-нин Министрлер Чөвүлелинин чанында парлагга өргөделинин типографиясы.